

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Berglind, Anna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Uutta äitiyttä normittamassa : Perheen ja työn yhteensovittamista koskevat normit naisen näkökulmasta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-11-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 99 + 3
Tiivistelmä-Referat-Abstract Tässä tutkimuksessa tarkastellaan sitä, millaiset normit määrittävät perheen ja työn yhteensovittamiseen liittyviä ratkaisuja. Tutkimusta viitoittaa naisnäkökulma. Tutkin sitä, millaisia vaatimuksia naiseen kohdistetaan toisaalta naissukupuolen edustajana ja toisaalta äitinä. Kiinnitän huomioni ensisijaisesti perheeseen ja siihen, miten perheen sisäinen dynamiikka ja siihen kohdistuvat normit vaikuttavat naisen ansiotyöhön. Tällöin sukupuoliroolit ja niiden muotoutuminen ovat tärkeässä asemassa. Tutkimusta taustoittaa kysymys familismin ja individualismin merkityksestä perheeseen ja työhön liittyvien valintojen taustalla. Näistä ideologioista on johdettavissa kaksi toisilleen vastakkaista perhemallia, familistinen ja individualistinen perhemalli. Ne ovat muodostuneet yhteiskunnallisen kehityksen ja kullekin ajalle tyypillisten aatteiden ja ihanteiden kautta kehittyneistä perhekäsityksistä. Tutkimuksen perusta rakentuu normatiivisuudelle ja sen tulkinnoille erilaisissa yhteiskunnissa ja eri aikakausina. Tarkastelen normatiivisuutta jakaen sen klassiseen ja jälkimoderniin normatiivisuuteen. Normia ei voida määritellä universaalisti, mutta nämä kaksi näkökulmaa normatiivisuuteen hahmottavat sen erilaisia tulkintatapoja. Tutkimusta sävyttää ajatus, että jokaisella yhteiskunnalla ja ajanjaksolla on ollut tietty tyypillinen normikäsitys, joka on osaltaan vaikuttanut normatiivisuuden tulkintoihin ja normin käsitteen muotoutumiseen edelleen. Oleellista normin käsitteen määrittelyssä on tutkimuksen kannalta se, että sen ymmärretään liittyvän roolin käsitteeseen. Tällöin ajatuksena on, että normit tuottavat rooleja yhteisössä. Pääasiallinen tutkimusaineisto koostuu kymmenestä haastattelusta. Haastattelut perustuivat kolmeen kirjoittamaani fiktiiviseen stereotypisoituu tarinaan. Tarinat kuvaavat perheen ja työelämän yhdistämistä kolmen erilaisen naisen näkökulmasta. Haastateltavat tarkastelivat tarinoiden päähenkilöiden elämäntilanteita ja vastasivat niihin liittyviin kysymyksiin. Haastattelujen lisäksi käytin lisäaineistona perheen ja työn yhteensovittamista käsitteleviä lehtiartikkeleita, jotka on julkaistu Helsingin Sanomissa vuosina 2002–2004. Tutkimuksen tärkeimpiä lähteitä ovat Riitta Jallinojan perhesosiologiset teokset sekä Peter Bergerin ja Thomas Luckmannin ja Ulrich Beckin ja Elisabeth Beck-Gernsheimin postmodernia yhteiskuntaa käsittelevät teokset. Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta, että äitiyteen liittyvissä perhe- ja työelämän yhdistämisen ratkaisuissa sekoittuvat familistiset ja individualistiset arvot. Individualismi ohjaa työmarkkinoilla itsenäistä sinkkua. Perheen tullessa ajankohtaiseksi yksilön on määriteltävä uudelleen suhteensa individualistisiin arvoihin. Perhe-elämän ja lapsen syntymän jälkeen uuden äitiyden normiin kuuluu, että arvojen on muututtava. Tällöin päällimmäisiksi tulevat familismin muotoilemat perhelähtöiset arvot. Perheen yhteinen aika luokitellaan uudessa äitiyden normissa ajanviettotavoista tärkeimmäksi. Kotiäitiys, jossa kotona vietetty aika on huipussaan, nousee näin äitiyden ihanteeksi. Ihanneäidin normin luonteeseen kuuluu tietty tulkinta lapsen edusta eli lapsen parhaasta. Lapsen parhaan huomioonottamisella näyttää olevan äitiyteen liittyvissä normeissa hyvin tärkeä merkitys.			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords sosiaaliset normit - perhe - työ äitiys familismi individualismi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			